

Sr. Maria Hildegard Koch O.P. lever på Lunden kloster. Hun er pedagog og sjelesørger, med lang

Strek | Gjenskinn

I respekt for avstanden

Noen kaller det selvrealisering når de blåser opp kjønnsdrift og seksuelt image til menneskets kjerne. Som kristne er vi kalt til å løfte frem et annet bilde av seksualiteten, skriver **sr. Hildegard**.

«Kyskhet betyr en vei i stedet for integrering av seksualiteten i mennesket, og dermed menneskets indre enhet som kroppslig og åndelig vesen.»¹ Slik defineres ordet i Den katolske kirkes katekisme.

I de fleste oppslagsverk står det at kyskhetyr avholdenhet eller jomfruelighet, undertrykkelse eller fornektelse av de seksuelle dimensjoner i mennesket. Men dette er en innsnevring og til og med feiltolkning av ordet. Kyskhetyr har en dyp åndelig dimensjon og gjelder giftede, enselige og sølibatære. Motpolen er begjær, som hos kirkefedrene betyr mye mer enn seksuell attrå, men trangen til å utnytte skaperverkets goder til egoistiske formål.

Kyskhetyr er ikke noe man kan kreve av andre, det er noe man velger selv i frihet. Den er en dyd som leter etter det rette mål (latin: *discretio*, mor til alle dyder). Den har viljen til å begrense seg, til å si nei til mindre goder og å ta hensyn til de virkelige goder. Den er ikke opptatt av å ta noe eller noen i besittelse, men har kjærlighetyr som mål; kjærlighetyr til Gud og mennesker.

«Kjærlighetyr er en stor ting, men den må gå tilbake til sitt utspring, den må vende seg til sitt opphav, flyte tilbake til sin kilde for derfra å velle frem. Av alle sjelens bevegelser, dens følelser og af eksjoner, er kjærlighetyr den eneste

som lar skapningen svare til sin Skaper, om ikke som til sin likemann, så i det minste i en slags lignelse.»²

Størst av alt

Et troende menneske kan ikke leve i overensstemmelse med Gud uten å verdsette Guds gode gaver. Og seksualitet er en av dem. Derfor må vi arbeide

Kroppsfornektelse og snerperi er det motsatte av kyskhetyr og et slag mot den Gud som ble menneske.

for å svekke de gnostiske kreftene som fortsetter å profanere kroppen og tingliggjøre seksualiteten i vår kultur.³ «Noen mennesker eksperimenterer med seksuelle leker og seksuell identitet på samme måte som de prøver ut moter og klær. De kaller det selvrealisering når de blåser opp kjønnsdrift og seksuelt image til menneskets kjerne. Dypest sett handler det om noe annet, nemlig om skillet

1 Den katolske kirkes katekisme 2337

2 Bernhard av Clairvaux

3 Jone Salomonsen i Apollon – Forskningsmagasin fra Universitetet i Oslo

mellom ånd og kropp, mellom religion og seksualitet i vår kultur.»

«Størst av alt er kjærligheten» skriver Paulus.⁴ Det blir nok godtatt av de fleste. Og så kan vi trygt si med den hellige Augustin: «dilige et quod vis fac» – «elsk og gjør det du vil». Vi må bare huske på at Augustin velger ordet «diligere», som kommer av *å velge*. Det gjelder altså å velge den *sanne* kjærligheten, som er det endelige målet med våre liv, nemlig å bli dratt inn i kjærlighetens mysterium mellom Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd.

Frihet og modenhet

Siden vi alle vet at det er en vei å gå fra ungdommelig identitetssøkning til voksen kjærlighet, vil jeg også skjelve mellom eros og lyst. Erotikk uten den kjærligheten som overgir seg selv, er lyst, og lysten er ofte selvopptatt. Promiskuiteten går etter lysten, ikke etter erotikken. Hvis den voksne ikke erfarer kjærlighetens berikelse, skjer det en regresjon til lystens pseudointimitet og til en følelse av stagnasjon, kjedsomhet og medmenneskelig utarming. Ifølge E. Erikson ender da mennesker i den totale selvopptattheten og begynner å tilfredsstille seg selv som om de var sine egne barn, eller hverandres barn. Her ser vi veldig tydelig at kyskhets har med frihet og modenhet å gjøre.

Å bli voksen er å utvikle evnen til å miste seg selv i et intimt møte med en annen kropp og sjel. Kjærlighet i betydningen «gjensidig hengivelse» er da til syvende og sist å bli ett legeme og én sjel. Siden dette er det største som kan skje i våre liv, blir rammen for å leve ut seksualiteten for en katolsk kristen ekteskapet, som er et sakrament.

Kjærligheten mellom mann og kvinne er også

Pornografi er ikke, som man tror ved første øyekast, glede over seksualiteten, men en flukt fra den.

å ta del i Guds eget skaperverk, idet frukten av denne dype foreningen blir til et nytt liv. Det Kirken lærer oss om kyskhets er da ikke innskrenkning av personlig frihet, men tvert imot en logisk følge av kjærligheten, fordi «Gud er kjærlighet og den som lever i kjærligheten, lever i Gud og Gud i ham».⁵

Helliggjort urkraft

Kjærlighet er *urkraften* i vår menneskelighet, og Gud helliggjør den menneskelige kjærligheten ved selv å bli menneske, en av oss. Derved har vi fått et autentisk bilde av Guds vesen, som er kjærlighet.

Det er det kristne menneskebilde som hjelper oss å akseptere at vi er kropp og sjel og at vi uttrykker vår personlighet gjennom kroppen vår. Derfor er kroppsfornektelse og snerperi det motsatte av kyskhets og et slag mot den Gud som ble menneske. Jeg skal si *ja* både til min kropp og til min seksualitet og huske at kroppen skal være Guds hellige tempel, så Den Hellige Ånd har glede av å bo i den. Og det er i Den Hellige Ånds frihet vi finner styrken til kyskhets gjennom vekst, selvkontroll og hellighet på veien med Guds nådes

⁴ 1. kor 13,13

⁵ 1 Joh 4,16

Nyheter fra Luther Forlag

Solveig Tufte Johansen
Bare natten har verdensrom
Kr 249

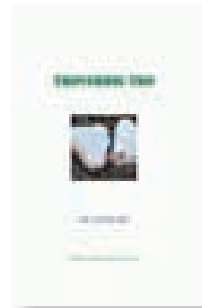
En tenkebok om tro og livsmestring.
Forfatteren har i hele sitt voksne liv vært opptatt med hvordan livshistorier og tidens kultur påvirker menneskers liv. Først sitt eget. Men møter med ulike menneskeskjebner har berørt og inspirert henne til også å ville formidle håp, helhet og livshjelp til andre. Kristen tro er kilden og forankringen i hennes eget liv og helhetsforståelse. «Vi er skapt til å utvikle oss og leve i vår egen tid. En god vekst skjer i skjæringspunktet mellom trygghet og utfordring.»

Solveig Tufte Johansen

Mor Teresa
Kom og vær mitt lys
Kr 298

Denne sterke biografien om Mor Teresas liv bygger på hennes private brev som først nå er blitt kjent i forbindelse med den pågående helgenkårsprosessen. Boken presenterer hittil ukjente sider ved Mor Teresas indre liv. Gjennom disse får vi større innsikt i hennes sterke tro og inderlige kjærlighet til Gud og nesten.

Morten Dahle Andersen (red)
Troverdig tro
Kr 298
Kommer 15. februar

Svarer Jesustroen fremdeles til menneskers dypeste behov?

Kan vi rettferdiggjøre troen på Gud i en tid da kraftfulle stemmer hevder at Gud er død? Har de troende et troverdig alternativ til tidsklemma?

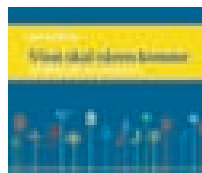
Hvilke utfordringer møter en 2000 år gammel tro på Jesus Kristus i et sekulært samfunn?

Hvordan klarer vi som troende å formidle en sann, troverdig og slitesterk tro i vår tid?

Det er disse helt grunnleggende spørsmålene vi har stilt i denne boken. Du vil få noen forslag til svar, men en del av spørsmålene vil stå helt åpne.

«Å leve slik at andre spør om vår tro, det er troverdig tro. Troens levde liv er et troens språk i seg selv, og det gir troverdighet til troens talte ord.»

Jan Oppsal

Eyvind Skeie
Visst skal våren komme
Bordkalender med salmevers
Kr 178

kontakt: 22 00 87 80 | postkasse@lutherforlag.no

www.lutherforlag.no

hjelp. Bare med denne dype innstillingen kan jeg leve i relasjoner uten å ville eie den andre, eller dominere eller misbruke den andre.

En kysk person har ingen symbiotiske tendenser, men respekterer avstand og forskjellen på to mennesker. Et lykkelig ektepar sa en gang til meg: «Hemmeligheten med vår lykke er at vi elsker uten å hefte oss til hverandre, at vi omfavner og slipper hverandre på samme tid.»

Seksualitet som vare

Ofte har jeg inntrykk av at vi i dag har i en situasjon som tilsvarende det siste vers i Dommernes bok: «Hver mann gjorde som han selv fant for godt.»⁶

Dette gir meg en dyp pastoral bekymring som blir bekreftet av tjenesten min som sjelsesørger. Det jeg konstaterer er at folk som søker å realisere seg selv gjennom «fri sex» med alle dets følger, blir syke og havner før eller siden i et eksistensielt vakuum som ofte fører til depresjon, perversjon, vold eller desperasjon.

Derfor er det så viktig at vi som deler den bibelske trinitariske tro, går inn i en dialog med verden av i dag. I et samfunn hvor seksualitet er blitt en vare som kan kjøpes eller kastes, er vi forpliktet til å vise i ord og personlig holdning et entydig bilde av den menneskelige seksualiteten, og gi vitnesbyrd om Guds plan med den innenfor skaperverket som vi skal delta i. Ikke moralisme, men en sunn og fornuftig teologi som åpner opp for det store og fantastiske Gud har kalt oss til, og alt som har kjærlighet som mål. Jeg opplever at særlig ungdommer er ganske opptatt av å unngå det ekstreme sexpresset som herjer i dag.

Pornografi er ikke, som man tror ved første øyekast, glede over seksualiteten, men en flukt fra den. Pornografi er en perversjon, fordi brukeren av den flykter fra sårbarheten som enhver menneskelig relasjon innebærer. Voyeuren (kikkeren) holder distanse, vil beholde kontroll og er ikke i stand å gi seg hen. Etter min erfaring er disse menneskene ofte veldig ensomme.

Jeg tenker også på mange internettportaler hvor man anonymt blottstiller navngitte folk

(lærer, elever, tidligere kjæreste, kollegaer) og ikke minst realityshow på tv, hvor man blottes seg selv i det offentlige rom. Alle disse har det til felles at man ofte ikke tar vare på verdigheten og sårbarheten hos seg selv og den andre.

Kyskhet mot vold

Kyskhetens betydning blir enda mer synlig når vi møter seksuell vold, handlinger for å kontrollere og ydmyke den andre. Ikke noen former for

Folk som søker å realisere seg selv gjennom «fri sex» med alle dets følger, blir syke.

voldelig sex har lenger med kjærlighet å gjøre, heller ikke med frihet. Den er pervertert til det motsatte fordi den som utøver volden, aldri har øvd seg i selvbeherskelse. Ondskapen har overtatt styringen og viser seg i voldtekt, sadistiske handlinger, påtvunget seksuell aktivitet mens andre ser på, gjør deg til seksualobjekt, ydmyker deg seksuelt foran andre, tvinger deg til handlinger du selv forkaster, og så videre.

Det mest perverse er seksuelt overgrep mot barn, en krenkelse som frarøver barnet livsglede, selvfølelse og identitet.

For ikke å gjøre den andre til et offer, er utfordringen å øve seg livet ut i kyskhetens dyd. Selvbeherskelse og å kunne avstå fra noe er det viktig å lære fra barndommen av. Hvor kjærlighet og rettfærdighet råder, hvor mennesker akter sine medmennesker og ikke utnytter hverandre, hvor ingen hersker, men alle tjener hverandre, der åpner kyskheten veien til sann kjærlighet og frihet. Derfor trenger vi i dag sårt en ny kyskhetkultur!